

KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARINI VE KAN YOLU İLE BULAŞAN ENFEKSİYONLARDAN KORUNMA TALİMATI

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Komite Başkanı	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1. AMAÇ

Bu talimatın amacı;

Kan yolu ile bulaşan (HBV, HCV, HDV, HIV) enfeksiyonların bulaşmasını engelleyecek önlemleri alarak yayılmasını engellemek, kesici, sivri uçlu alet yaralanmalarının önlenmesi için gerekli kuralların belirlenmesidir.

2. KAPSAM

Bu talimat, Kan yoluyla bulaşan enfeksiyonlardan korunmada dikkat edilmesi gereken hususlar ve kesici, sivri uçlu alet yaralanmalarının önlenmesi için gerekli kuralları kapsar.

3. KISALTMALAR

Herhangi bir kısaltma yoktur.

4. TANIMLAR

Özel bir tanım yoktur.

5. SORUMLULAR

Bu talimatın yürütülmesinden Hastane Yönetimi, İş Sağlığı ve Güvenliği Birimi, Enfeksiyon Kontrol Komitesi üyeleri ve tüm hastane çalışan personeli sorumludur.

6. FAALİYET AKIŞI

- Tüm hastaların kan ve diğer bulaştırıcılık riski yüksek sıvıları (genital sekresyonlar, BOS, plevral mayi, periton sıvısı, perikard sıvısı, sinovyal sıvı) enfekte kabul edilerek gerekli koruyucu önlemler alınır.
- **El Yıkama**
- Kan, vücut salgıları, çıkartılar ve kontamine eşyalara dokunulduktan sonra (eldiven giyilmiş olsun ya da olmasın) eller yıkanır. Eldiven çıkarılır çıkarılmaz ve hastadan hastaya geçerken eller hemen yıkanır.
- Rutin el yıkamada saf (antibakteriyel içermeyen) sabun kullanılır.
- Hiperendeminin olduğu durumlar gibi enfeksiyon kontrolü gereken özel koşullarda bir antimikrobiyal ajan ya da el dezenfektanı (klorheksidin içermesi tercihen) kullanılır.
- **Eldiven Kullanımı**
- Kan, vücut sıvıları, salgılar, çıkartılar ve kontamine eşyalara dokunulacağı zaman eldiven (temiz ve nonsteril olması yeterlidir) giyilir.
- Mukozalara ve bütünlüğü bozulmuş deriye dokunulmadan hemen önce temiz eldiven giyilir.
- Yüksek yoğunlukta mikroorganizma içerebilen materyal ile temas sonrası aynı hastada müdahaleler arasında eldiven değiştirilir.
- Eldiven kullanıldıktan sonra ve kontamine olmayan eşya ve yüzeylere dokunmadan önce hemen çıkarılmalıdır ve diğer hasta ya da çevreye mikroorganizmaların taşınmasını önlemek için eller yıkanır.
- **Maske, Göz Koruyucu ve Yüz Koruyucu Kullanımı**
- Hastaya yapılacak kan, vücut sıvıları, salgılar ve çıkartılar sıçratabilecek bir işlem ya da bakım sırasında göz, burun, ağız mukozasını korumak için göz ve yüz koruyucu maskeler kullanılır.
- **Önlük Kullanımı**
- Hastaya yapılacak kan, vücut sıvıları, salgılar ve çıkartılar sıçratabilecek bir işlem ya da bakım sırasında deriyi korumak ve giysilerin kirlenmesini önlemek için önlük kullanılır.
- Mikroorganizmaların başka hastalara ya da çevreye bulaşmasını önlemek için kirlenen önlük hemen çıkarılır ve eller yıkanır.
- **Hasta Bakım Gereçleri**
- Kan, vücut sıvıları, salgılar ve çıkartılar ile kirlenen kullanılmış hasta bakım gereçleri, mukozalara değdirilmeden, giysiler kontamine edilmeden ve mikroorganizmalar başka hastalara ya da çevreye bulaştırılmadan uzaklaştırılır.
- Tekrar kullanılabilir gereçlerin bir hasta için kullanıldıktan sonra başka hastaya kullanılmadan önce temizlenmiş ve yeniden kullanılabilir olduğundan emin olunmalıdır.
- Tek kullanımlık malzemeler kullanıldıktan sonra tıbbi atığa atılır.

KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARI VE KAN YOLU İLE BULAŞAN ENFEKSİYONLARDAN KORUNMA TALİMATI

- Tekrar kullanılacak olan kritik, yarı kritik ve kritik olmayan malzemelerin temizliği, dezenfeksiyonu ve sterilizasyonu üretici firmanın önerilerine ve Enfeksiyon Kontrol Komitesi önerileri doğrultusunda yapılır.
- Resüsitasyon gerekebilecek birimlerde ağızdan ağıza resüsitasyona gerek bırakmamak için ambu vb. yardımcı cihazlar ulaşılabilir yerlerde hazır bulundurulur.
- Kullanılan araç ve gereçlerin dezenfeksiyondan önce aletlerin kaba kirlere arındırılarak ön temizliği yapılır.
- **Kirli Çamaşırlar**
- Kan, vücut sıvıları, salgılar ve çıkartılar ile kirlenen kullanılmış yatak takımları, deri ve mukozalara değiştirilmeden, giysiler kontamine edilmeden ve mikroorganizmalar başka hastalara ya da çevreye bulaştırılmadan kırmızı renkte çöp poşetinde toplanır, etiketlenir ve çamaşırhaneye nakli sağlanır.
- **Çevresel Kontrol**
- Hastanede çevresel yüzeylerin, yatakların, etajerlerin ve sık dokunulan öteki yüzeylerin rutin bakım, temizliği ve gerektiği durumlarda da dezenfeksiyonu Genel Hastane Temizlik Talimatı'na uygun olarak yapılır.
- Temizlik temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- Yer ve yüzeyler kan, vücut sıvıları, salgılar ve çıkartılar ile kirlenmişse öncelikle yüzeyler bu kirlere arındırıldıktan sonra dezenfeksiyonu yapılır.
- **Atıklar**
- **Kesici / Sivri Uçlu Alet Toplama Kutusunun (Sarı Kutu) Özellikleri**
- Su geçirmeyen, delinmeye karşı dirençli, plastik materyalden yapılır.
- Taban ve yanlardan su sızdırmaz.
- Devrilmesini ve sivri uçlu aletlerin saçılmasını önlemek için yüksek bir yerde tutulur, yere konulmaz.
- Çalışma alanına uygun yerde bulunur.
- Her alan için uygun büyüklükte ve yeterli sayıda bulunur.
- **Kesici ve Sivri Uçlu Aletlerle Yaralanmaları Önlemek İçin**
- Kesici/sivri uçlu aletler kullanım sonrası bekletmeden sarı kutuya atılır.
- Kesici/sivri uçlu aletler kullanılırken mutlaka tedavi tepsisi kullanılır.
- Kullanılan tedavi tepsisindeki tıbbi atıklar işlem bittikten sonra dikkatlice toplanarak atıklar kullanan kişi tarafından ayrıştırılır.
- Kesici ve sivri uçlu aletlerle yapılan tedavide hasta işbirliğine yanaşmıyorsa kazaları önlemek için yardım istenilir.
- Tedavi sonrası iğne uçları kapatılmaz,
- İğne uçları sarı kutuya atılırken elle enjektörden ayrılır, kutunun üst kısmındaki boşluğa enjektör takılarak ucu çıkartılır.
- Atıklar taşınırken Atık Yönetimi Prosedürü'ne uygun davranılır.
- Hastaya infüzyon uygulanırken üçlü musluk kullanılmaz, direk bağlama yöntemi tercih edilir.
- **Kesici ve Sivri Uçlu Aletlerle Yaralanmalarda**
- Yaralanmaya maruz kalan bölgedeki kan sıkımdan akıtılır.
- Yara yeri sabunlu suyla yıkanır.
- Povidon Iyot % 10'luk solüsyon ile temizlenir.
- Eğer açık yara varsa, su geçirmez bantla kapatılır.
- Yaralanmaya maruz kalan personel öncelikle acile başvurarak Genel Adli Muayene Raporu tutulur. Sonrasında İş Güvenliği Uzmanına başvurur.
- Yaralanma gündüz olmuşsa Enfeksiyon Kontrol Hemşiresine ve Enfeksiyon Kontrol Uzmanı'na (gece veya hafta sonu ise supervisor) bildirilir
- Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi ve Supervisor Personel Yaralanmaları İzlem Talimatı'na uygun olarak davranır.
- Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi veya Enfeksiyon Kontrol Uzmanı'na Kirli Materyal Sıçraması Kesici Delici Aletle Yaralanma Bildirim Formunu doldurarak başvurur ve takibe alınır.
- **Sarı Kutuya Atılması Gerekenler ve Sarı Kutunun Değiştirilmesi**
- Enjektörler, iğne uçları, ampuller, tıraş bıçakları, disposable tıraş makineleri, dikiş iğneleri, intraketler, lansetler, kırık dereceler ve diğer kesici / sivri uçlu aletler.
- Sarı kutu 48 saatte bir ve 2/3'ü dolduğuça temizlik hizmetleri bölümü çalışanı, özel bölümlerde temizlik personeli tarafından değiştirilir.
- Yeni sarı kutu üzerine değiştirilme tarihi yazılır.
- Dolu sarı kutu kapağı kilitleyerek ve kırmızı poşet içinde geçici atık deposuna taşınır. Poşet üzerine ait olduğu bölüm etiketi yapıştırılır.
- **Hastanın Yerleştirilmesi**
- Hijyeni bozuk olan ya da kişisel gereksinimlerini karşılayamayan hastalar tek kişilik odalara alınır.
- **Hamile Personel**

KESİCİ DELİCİ ALET YARALANMALARI VE KAN YOLU İLE BULAŞAN ENFEKSİYONLARDAN KORUNMA TALİMATI

- Virüslerin perinatal dönemde bebeğe geçme riski olduğundan hamile personelin, önerilen önlemlere daha dikkatle uyması gerekmektedir.
- Açık yarası olan sağlık personelinin yaralarını su geçirmez bantlarla kapatılır.
- Hepatit markır sonucuna göre sağlık çalışanını korumak için ayırıcı olarak hasta dosyasına yapıştırılır.

7. İLGİLİ DOKÜMANLAR

Genel Hastane Temizlik Talimatı

Kirli Materyal Sıçraması Kesici Delici Aletle Yaralanma Bildirim Formu

Atık Yönetimi Prosedürü

Personel Yaralanmaları İzlem Talimatı

Genel Adli Muayene Raporu

ÖRNEKTİR BASILAMAZ